Karcığar Makamı Seyri

İstanbul Belediyesi Konservatuvarı (Darül-Elhan) Türk Musikisi Talebe Cemiyeti

Ahmet Şefik Gürmeriç

[1904 - 1967]

Usûlü : **S o f y a n**

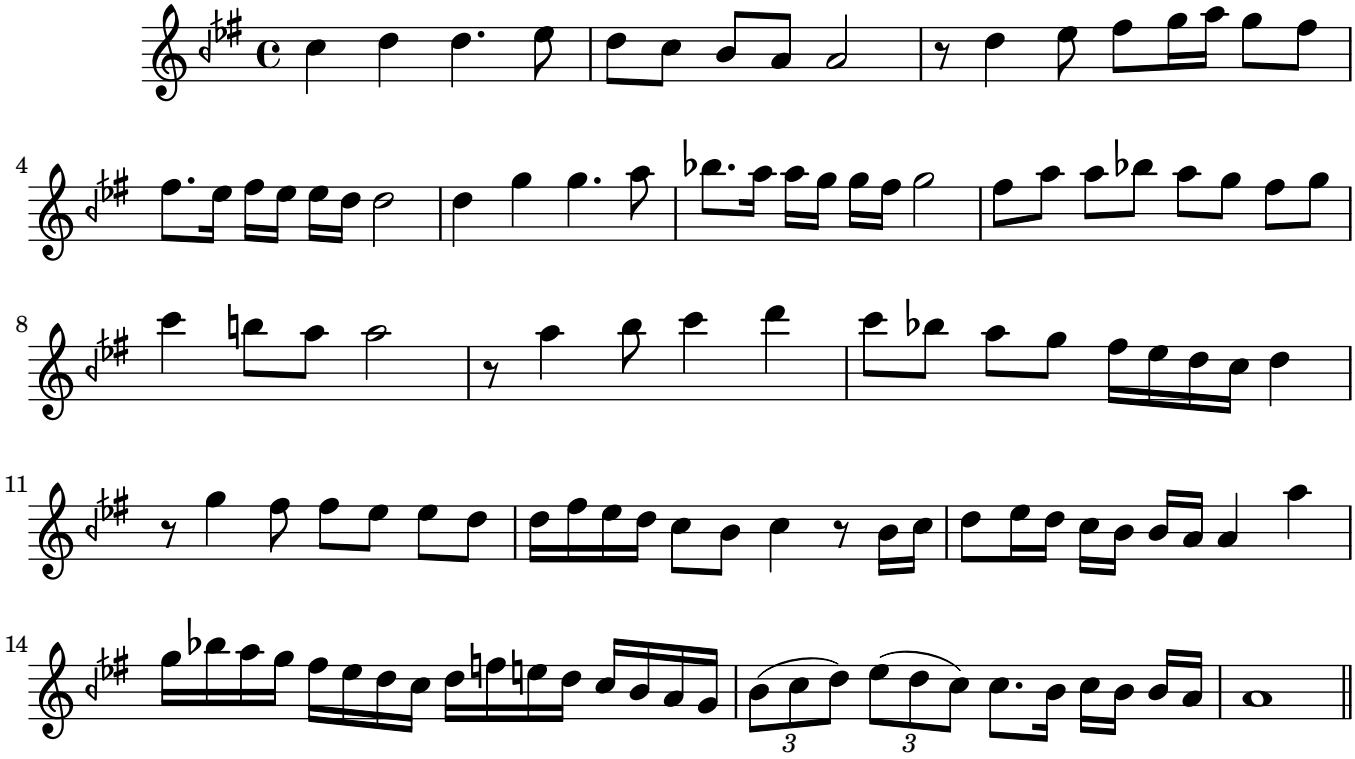

Karcığar Makamı

a) Durağı: Dügâh perdesidir.
b) Seyri: İnici-çıkıcıdır.
c) Dizisi: Yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz beşlisinin eklenmesinden meydana gelmiştir.
d) Güçlüsü: Uşşak dörtlüsü ile Hicaz beşlisinin ek yerindeki Nevâ perdesidir. Üzerinde Hicaz çeşnili yarım karar yapılır.
e) Yeden'i: 2.çizgideki sol Rast perdesidir.
f) Donanımı: Si için koma bemolü, mi için bakiye bemolü, fa için bakiye diyez donanım yazılır.
g) Perdelerin T.M.deki isimleri: Dügâh, Segâh, Çargâh, Nevâ, Hisâr, Eviç, Gerdaniye, Muhayyer'dir.
h) Makamın Özelliği:Yukarıdaki dizide de görüldüğü gibi, Gerdaniye perdesi üzerinde bir Bûselik Beşlisi yapılmaktadır. Karcığar makamı dizisi alttan genişlemez. Üst kısımda ise yukarıda görüldüğü gibi genişler. Karcığar makamının asma kararı, dörtlü ile beşlinin birleştiği yerde değildir. Asma karar Çargâh perdesidir.

Seyir:
Seyre Güçlüsü olan Nevâ perdesi civarından başlanır. Alt seslerden başlayan seyirlerde de hemen orta seslere geçilir. Dizinin muhtelif seslerinde dolaşılarak Güçlü olan Nevâ perdesinde asma kalış yapılır. Ancak, Karcığar makamının karakteristik asma kalış perdesi Çargâh perdesidir. Bu nedenle Güçlü perdesinde kalış her zaman gösterilmez.Çargâh perdesinde güçlü gibi kalış gösterilir. Bu şekilde Çargâh perdesindeki kalış Nikriz Beşlisi adını alır. Dizinin seslerinde dolaşılarak, Uşşak Dörtlüsünün sesleri kullanılarak Dügâh perdesinde karar verilir.

Kaynak : Türk Mûsikîsi Nazariyâtı ve Usûlleri-Kudüm Velveleleri / İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

Not : Karcığar Makamında mi(bemol) ne pest, ne de dik olmalı

S o f y a n Usûlü

**) Dört zamanlıdır.*
**) İki tane iki (2 +2 = 4) zamanın veya iki Nîm Sofyân'ın birleşmesinden meydana gelmiştir.*
**) 4/8'lik ve 4/4'lük iki mertebesi varsa da, 4/4'lük ikinci mertebe daha çok kullanılmıştır.*
**) Pışrevlerde, İlâhîlerde, şarkılarda, türkülerde, oyun havalarında, kısaca özel usûl mecburiyeti olmayan hemen her formada kullanılmıştır*

Sofyan D a r b Usûlü

1 . Darb :
(Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
2 . Darb :
(Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
3 . Darb :
(Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıfr]